

Açıldığı günden itibaren İstanbul'da çağdaş dans gündemini hareketlendiren garajistanbul'un ev sahipliği yaptığı uluslararası dans festivali iDANS, 20 Ekim'e kadar Avrupa'nın önemli çağdaş dans sanatçılarını ağırlıyor.

Dansın çağdaş adımları

••••• MUTLU TANBERK zmtanberk@yahoo.com

iDANS, çağdaş dans ve performans sanatları konusunda uluslararası işbirliğine destek olmak için kurulmuş Bimeras Kültür Vakfı tarafından organize ediliyor.

Yine aynı organizasyon, geçen sene Nisan ayında, İstanbulREconnects projesi altında, altı saatlik uluslararası bir dans maratonu düzenlemiş; burada Yunanistan, Bulgaristan, Almanya, Fransa, Kıbrıs Rum Kesimi ve Türkiye'den dans ve performans sanatçıları gösterilerini sunmuşlardı.

iDANS'ta da, Türkiye, Fransa, Belçika, Pakistan, ABD, Portekiz, İsrail, Hollanda, Filistin, Almanya, Norveç, Lübnan, Hırvatistan, Macaristan ve Tayland'dan koreograflar ve sanatçılar sahne alıyorlar. Festival bünyesinde ayrıca paneller, performatif sunumlar ve Filistinli ud virtüözleri Trio Joubran ile Lübnan'ın en önemli çağdaş müzik bestecilerinden Zad Moutaka ve yine Lübnan'dan deneysel doğaçlama müziğin tanınmış isimleri Christine

Sehnaoui, Sharif Sehnaoui ve Mazen Kerbaj'ın konserleri yer alıyor.

Festivaldeki dans gösterileri, 20. yüzyılın başlarında, klasik baleye bir tepki olarak gündeme gelen ve çağdaş dansın başlangıcı sayılabilecek 'solo' performansların, kişisel yaratıcılık ve hür ifade açısından önemini ve gerekliliğini tekrar vurgulamak amacıyla, tamamıyla solo eserlerden oluşturulmuş. Hatta sırf bu nedenle, Aydın Teker'in 2005 yılından beri Avrupa'daki çeşitli festival ve ülkelerde sahnelenmiş eseri "aKabi"nın, 'Özel Gösterim' tanımlaması altında Lütüfi Kırdar'da sahne alması düşünülmüş.

"aKabi", çağdaş birçok koreografin üzerinde çalıştığı, hareketi bedeninin sınırlarını dışına taşıma konusunda, bir nesnenin - özel tasarlanmış platform ayakkabıların - kullanıldığı bir yapıt.

Tartışılan koreograf

Festivalin en ilgi çekici isimlerinden biri kuşkusuz ki Jérôme Bel. Koreografi yapmaya başladığı 90'larda kimi eleştirmenler tarafından çok orijinal

bulunan kimileri tarafından ise kelimenin tam anlamıyla hırpalanan Bel, yapıtlarında, dansın sahne üstünde sunulan sessiz gösteriden çok farklı boyutları olduğunu vurguluyor. Rol aldığı eserlerinde, kendisini bir karakterden çok kendisi gibi konumlandıran Jérôme Bel'in ikinci eserinin ismi

Kendi hayatıyla sahnede

"Jérôme Bel"di. Paris Opera Balesi için 2004 yılında sahnelediği "Véronique Doisneau" isimli eseri ise, Paris Opera Balesi'nin solist dansçılarında Véronique Doisneau'nun, sahneye çıkıp başrollere çıkamayan bir solist dansçının hayatını yani kendi hayatını anlattığı bir eser.

Bel'in iDANS'ta sahnelenen eseri ise 1997 yılında tasarladığı "Shirtologie".

Bir diğer ilginç isim Portekizli koreograf Vera Mantero. Mantero, İstanbul'da Amerikalı kabare sanatçısı Josephine Baker'in anısına yaratılmış eseri "one mysterious Thing, said e.e. cummings"i, Manet'nin aynı isimli çıplak tablosunun modelini sahnede canlandırdığı "Olympia"yı ve dans üzerine çalışması "Perhaps she could dance first and think afterwards"ı sahneleyecek.

Macar dansçı ve koreograf Ezster Salomon, 4 Ekim'de Garajistanbul'da "What a Body You Have, Honey" isimli eserini sunacak. 5 - 6 Ekim'de, daha evvel hem Jérôme Bel ile hem de Ezster Salomon ile ortak projeler yapmış olan Xavier Le Roy seyredilebilecek.

6 - 7 Ekim tarihlerinde ise, Boğaziçi Üniversitesi'nde, araştırma ve performatif sunumların yer aldığı "Çağdaş Dans'ta Solo?" başlıklı uluslararası bir akademik konferans düzenlenecek. Bu konferansa, Ramsay Burt, Adrian Heathfield, Maaïke Bleeker gibi ünlü dans yazarları ve akademisyenler katılacaklar. ■

Julia Cima